

K POJMU IDEOLOGIE U EUGENA LEMBERGA

Bedřich Loewenstein

Článek se pokouší vyjasnit význam teorie ideologií Eugena Lemberga a umístit ji odpovídajícím způsobem jak do celkového hodnocení sociologa, tak i do intelektuálního a politického života šedesátých let 20. století. Lembergův z velké části funkcionalisticky chápaný pojem ideologie se ukazuje být rozšířením staršího pojmu „nacionalismus“; jeho hlavním znakem je zprostředkování identity a usměrňování postojů. Teorie vznikala v historickém kontextu polemiky s kritikou ideologií frankfurtské školy. Lembergovo posmrtně vydané dílo „Anthropologie der ideologischen Systeme“ (Antropologie ideologických systémů) jeho tezi o nevyhnutelnosti ideologie ještě dále rozvinulo a podpořilo. Předkládaný článek se kriticky zabývá především otázkou sekularizace a resakralizace Moderny, ale i nosností Lembergova pojmu ideologie vůbec.